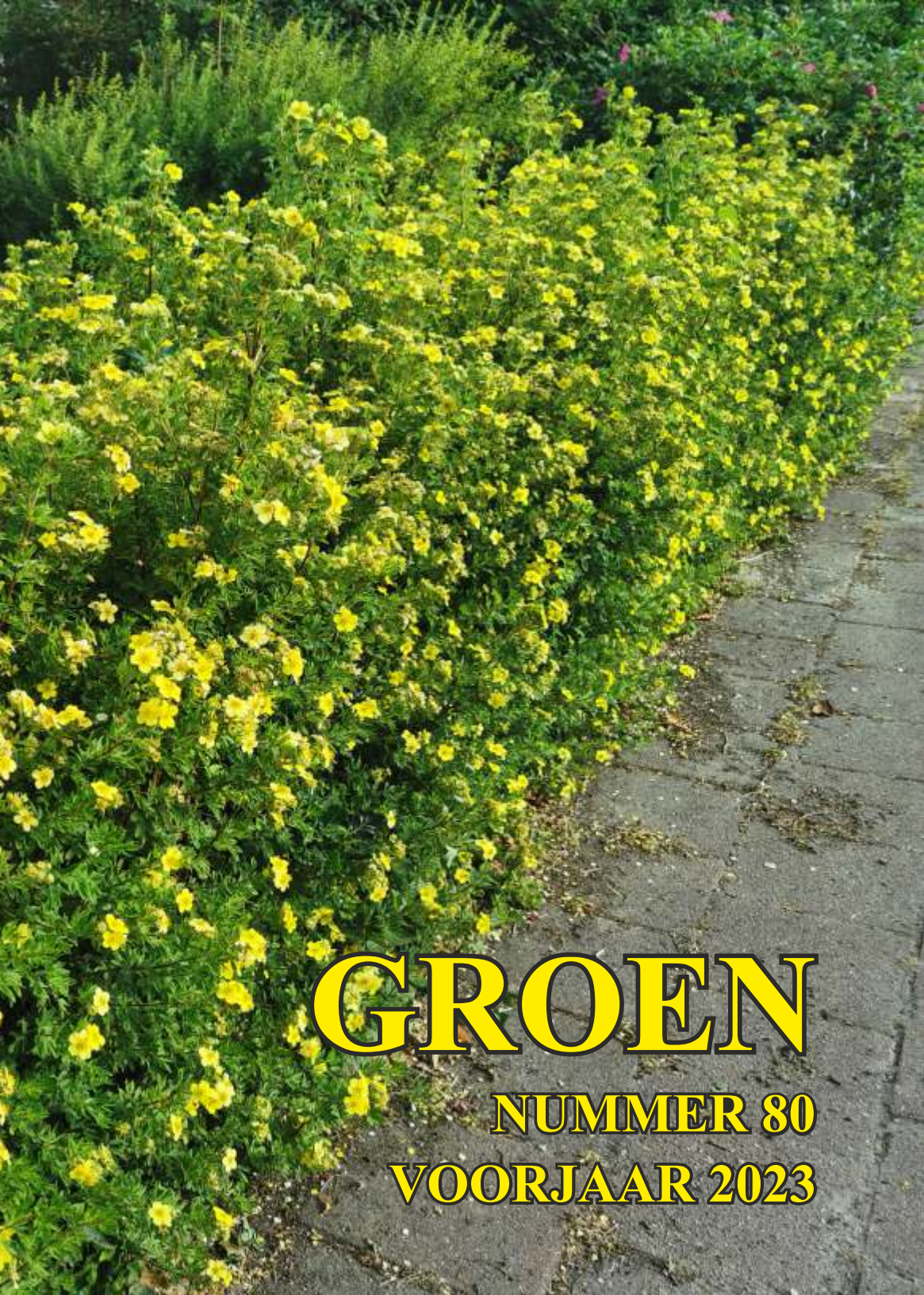

GROEN

NUMMER 80

VOORJAAR 2023

Bestuur IVN Eelde-Paterswolde

Voorzitter	Leo Stockmann Anemoonweg 40 9765 HG Paterswolde	e-mail: glstockmann@hotmail.com tel: 050-3095304
Secretaris	Leo Stockmann a.i.	e-mail: secr.ivnep@gmail.com
Penningmeester	Henk von Eije Burg. Legroweg 8 9765 AE Paterswolde	e-mail: voneije@gmail.com tel: 050-3092973 banknummer NL59INGB0000820257
Lid	Jos Schlaman Korenbloemweg 8 9761CD Eelde	e-mail josschlaman@gmail.com tel: 06-19503515

Werkgroepen en coördinatoren

Bomen, ruimtelijke ordening en milieu	Tineke van den Berg	3094337
Bijenbosje	Leo Stockmann	3095304
Publiciteit:	Leo Stockmann	3095304
Planten:	Ferry Wilkens	3092348
Vogels:	Leo Stockmann	3095304
Jeugd:	Aafke Pot	3095518
Vlinderkampje:	Tineke van den Berg	3094337
	Jille Eilander	3091918

Voorwoord

We proberen de omslag van Groen van veel groen te voorzien. In vroegere jaren was Groen ook daadwerkelijk helemaal groen, later kwam er meer kleur bij. Er zijn ook enkele nummers uitgegeven die helemaal geen groen in de omslag hebben. De groene kleur kan goed gecombineerd worden met wit, geel of rood. De omslag van deze Groen heeft de mooie combinatie van groen en geel. Omslagfoto's mogen ook door leden aangeboden worden, maar neem daarvoor eerst even contact op met de redactie.

Deze Groen bevat zoals gebruikelijk bij voorjaarsnummers de jaarverslagen van de verschillende werkgroepen. Hieruit blijkt hoe actief wij zijn als afdeling op meerdere fronten. Ook enkele verslagen van gedane activiteiten zijn opgenomen. Het nieuwe activiteitenprogramma is weer heel gevarieerd, met o.a. lezingen over bevers en wespen.

Van harte welkom bij de activiteiten. De algemene ledenvergadering is op dinsdagavond 28 maart, met na de pauze een lezing over mieren. Daarnaast is er aandacht voor een verscheidenheid aan onderwerpen. Er zijn ook schitterende foto's aangeleverd.

Nu de eerste wilde planten weer in bloei komen, bijvoorbeeld de vroegeling en het speenkruid en de merels en zanglijsters zich weer laten horen, weten we dat het begin van het voorjaar er is.

Leo Stockmann, voorzitter

Foto omslag: Struikganzerik, Hoofdweg Eelde. Zie artikel pag. 42.
Het etiket valt met de nodige voorzichtigheid los te krijgen van de omslag.

Inhoudsopgave

Bestuur IVN Eelde –Paterswolde	2
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Activiteitenprogramma IVN 2023	5
Jaaroverzicht 2022	8
Activiteiten in 2022	9
Jaarverslag Plantenwerkgroep 2022	11
Jaarverslag Vlinderkampje 2022	14
Jaarverslag Brom 2022	16
Jaarverslag Steenuilenwerkgroep	18
Jaarverslag Bijenbos 2022	20
Jaarverslag Kerkuilen 2022	22
Jaarverslag Jeugdnatuurclubs 2022	23
Huiszwaluwen in Eelde-Paterswolde	25
CRO en meldingen vliegverkeer	26
Snertwandeling 28 december 2022	28
Natuurpubquiz 8 februari 2023	29
Bezigheden in najaar en winter 2022-2023	31
Metamorfose Koepelbos	35
Kap oud groen in centrum van Eelde	38
Gemoedelijke brommers	39
Dwergvleermuis past in een luciferdoosje	41
Ganzeriken	42
Onze werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers	47

Nijlgans met jongen bij de
Else van der Laan vijver

Activiteitenprogramma 2023

(Voor enkele lezingen en excursies wordt een geringe bijdrage gevraagd)

Dinsdag 28 maart. Algemene ledenvergadering.

Vergadering (incl. behandeling jaarrekening 2022 en begroting 2023).
Na de pauze **lezing over mieren** door Sanne Palstra en Annelies Boekveld.

Ons Dorpshuis, mevr. Bähler Boermalaan 4, Paterswolde.

Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 15 april. Plantenruilbeurs van 10.00 – 12.30 uur bij Greet Geertman en Henk Vugteveen, Duinkampen 7, Paterswolde.

Wegens succes vorig jaar, stellen we onze tuin weer beschikbaar voor de plantenruilbeurs.

De sneeuwkllokjes en de krokussen bloeien inmiddels. De Hamamelis bloeit. De knoppen aan de takken van struiken en bomen botten al wat uit. Vogels beginnen te zingen. Kortom, er gebeurt al van alles. Plantjes over en/of op zoek naar iets- wat- je -altijd- graag- zou- willen- hebben? Kom naar de plantenruilbeurs.

Dinsdag 18 april. Lezing over de bever door Cindy de Jonge.

Cindy is werkzaam als ecologisch medewerker ‘dossier bever’ bij de provincies Groningen en Drenthe. De bever heeft in ons land een succesvolle introductie gemaakt, ook in het Zuidlaardermeergebied. Door het natuurlijke gedrag van de bevers liggen conflicten op de loer. In de lezing meer over de interactie tussen mens en dit bijzondere dier.

Ons Dorpshuis, mevr. Bähler Boermalaan 4, Paterswolde.

Aanvang 20.00 uur.

Entree € 2,- pp.

Zondag 14 mei. Vogelexcursie i.v.m. de Nationale Vogelweek.

Wandeling door het gebied Vennebroek-Friescheveen.

Leiding door gidsen van IVN Eelde-Paterswolde.

Het gebied kent allerlei biotopen: oud bos, oude bomenlanen, moeras, weiland en een groot meer. Dat is dus een garantie voor een grote variëteit aan vogelsoorten. Neem een verrekijker mee!

Start om 8.00 uur bij de **hoofdingang van landgoed De Braak** aan de Hoofdweg aan de noordrand van Paterswolde.

Einde excursie ca. 10.30 uur.

Aanmelden bij Leo Stockmann, 050-3095304,
glstockmann@hotmail.com.

Kosten € 3,- pp, kinderen € 1,- bij de start te voldoen.

Dinsdag 13 juni. Lezing over wespen door Sjoert Fleurke.

Sjoert is voorzitter van de Wespenstichting. Wereldwijd wordt de wesp niet zo gewaardeerd. Men ziet ze liever gaan dan komen en wespenbestrijders worden dan ook ingezet, maar heeft de wesp zo'n behandeling wel verdiend? In de lezing worden de meest hardnekkige misstanden over wespen ontkracht en leert men alles over de Nederlandse wespsoorten en hun interessante levenswijze. En hoe kunnen problemen met wespen en wespennesten op een natuur- en diervriendelijke wijze worden opgelost?

Ons Dorpshuis, mevr. Bähler Boermalaan 4, Paterswolde.

Aanvang 20.00 uur.

Kosten € 2,- pp.

Zaterdag 1 juli. Open dag Voedselbos Glimmen, 12 – 16.30 uur.

Adres: Meentweg 22a, Glimmen. Als IVN hebben we ons aangemeld voor 10 personen. We kunnen er heen fietsen.

Start om 12.00 uur vanaf **het Kampje in het centrum van Eelde.**

Aanmelden bij Leo Stockmann, 050-3095304,
glstockmann@hotmail.com.

Toegang gratis.

Een eigen bijdrage aan het voedselbos wordt op prijs gesteld.

Voedselbos te Glimmen

Voedsel, natuur en inspiratie aan de Drentsche Aa

Zaterdag 15 juli. Fietsexcursie door de Onlanden.

De Onlanden is inmiddels bijna 15 jaar oud. Het waterbergings- annex natuurgebied blijft zich van jaar tot jaar ontwikkelen. Moeras vormt de hoofdmoot. Een verrekijker meenemen kan nuttig zijn.

We **starten om 9.30 uur** op het achterterrein van de **Kijkboerderij 't Hoogeveld**. Via het Beeld gaan we naar Peizermade en zullen we even later het Peizerdiep oversteken. Via een hoogholtje komen we uit in Roderwolde en vandaar gaan we weer huiswaarts. In de loop van de middag zullen we terug zijn. Neem wat te eten en drinken mee.

Aanmelden bij Leo Stockmann, 050-3095304,
glstockmann@hotmail.com

Dinsdag 10 oktober. Lezing over landschap en natuur door Ger Brink. Ger is IVN lid en natuurfotograaf. Nadere informatie komt te zijner tijd.

Ons Dorpshuis, mevr. Bähler Boermalaan 4, Paterswolde.

Aanvang 20.00 uur.

Lakenvelder rund foto: Marleen van Rijn

Jaaroverzicht IVN Eelde-Paterswolde 2022

Het jaar 2022 was gelukkig weer een ‘normaal’ jaar. Hoewel corona zeker nog niet voorbij was had de planning en uitvoering van activiteiten gelukkig weer een normaal verloop.

Het (te kleine) bestuur kwam enkele malen bijeen om lopende zaken te bespreken.

Op de alv van 29 maart werd de jaarrekening van 2021 goedgekeurd. Financieel zijn we een gezonde IVN afdeling. De penningmeester kon in 2022 ook profiteren van het feit dat de meerderheid van de leden op de automatische incasso van het landelijk IVN was overgegaan. Het aantal leden en donateurs is nagenoeg gelijk gebleven in vergelijking met vorige jaren. Na de pauze gaf John Meeder een presentatie over het LOFAR gebied tussen Buinen en Exloo.

Er verschenen twee verenigingsbladen Groen, beide in kleur, wat door de leden erg gewaardeerd wordt, zeker ook vanwege de vele mooie foto's van leden.

De lezingen werden goed bezocht en aan de excursies deden velen mee. Zie bijgaand overzicht.

De vergadering van IVN Noord in Orvelte op 22 maart is door het bestuur niet bijgewoond.

De regiodag (vergadering en excursies) van IVN Noord in Peize op 17 september werd bezocht door Jos en Leo (zie verslag in Groen 79).

Publiciteit: Onder de kop ‘de MAN met de HAMER’ in de KRANT TYNAARLO is op 5 januari 2022 een interview verschenen met de voorzitter. In Dorpsklanken van 26 oktober verscheen onder de kop ‘Er is wel bewustzijn, maar we handelen niet voldoende’ een interview met de voorzitter. Mooie profilering van onze afdeling.

Leo Stockmann

Wie komt het bestuur, de werkgroepen en de redactie/activiteitencommissie

versterken? Belangstellenden kunnen contact opnemen met de voorzitter Leo Stockmann, 050-3095304; glstockmann@hotmail.com

Activiteiten in 2022

Datum	Spreker/gids	Activiteit	Bezoekers
29-mrt	John Meeder	Alv en lezing LOFAR	20
16-apr	Greet Geertman	Plantenruilbeurs	45
19-apr	Johan Tinholt	Lezing gierzwaluwen	30
15-mei	Leo Stockmann	Vogelexcursie	35
	Henk vd Brink		
	Sieds Rienks		
17-jun	Theo de la Ruelle	Nachtvlinderexcursie	20
25-jun	John Meeder	LOFAR excursie	6
26-okt	Paul Hendriks	Lezing water	23
	Willeke Bergman		
	van Hunze & Aa' s		
15-nov	Ben Prins	Lezing spinnen	30
28-dec	Leo Stockmann	Snertwandeling	35
	Leo Kohl van		
	Wijngaarden		
	Albert Westerhof		

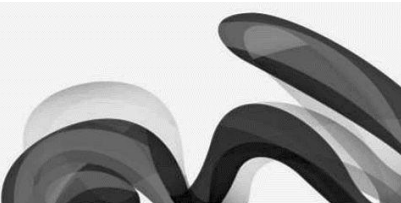

Galerie 'de Bun'

Paasveen 1 - 9496 TA Bunne - Tel. 050-3091884 - www.galeriedebun.nl

FYSIEK DE BAAS
fysiotherapie

Industrieweg 1 • 9765 BL Paterswolde
Telefoon 050-3090599
Email info@fysiekdebaas.nl

**Autoschade Herstel
Van Kalker bv**

Ieder zijn vak

Industrieweg 12
9765 BL PATERSWOLDE

T 050 309 25 16
M 06 504 002 00

info@vankalker.nl
www.vankalker.nl

Brood- en banketbakkerij Dunnewind

*"De warme bakker:
voor wie van lekker brood houdt"*

Hoofdweg 142 - Paterswolde - telefoon 050-3091472
www.bakkerijdunnewind.nl

Jaarverslag Plantenwerkgroep 2022

Neem de term werkgroep met een korrel zout, je hoeft niet te werken. Als je meegaat help je om een indruk te krijgen van aanwezige plantensoorten van het betreffende gebied. Maar het is geen wandelclub. In 2022 hebben we de volgende objecten bezocht:

Onlandseweg, particulier terrein met veel vlechthekken (12 mei)

Veentje nabij het Paasveen (juni)

Dit is een klein restant van het vroegere grote Bunnerveen.

Het ligt midden tussen de aardappel- en maisvelden. Toch vinden we er nog redelijk wat exemplaren van veenpluis en kleine veenbes. Ook wateraardbei en snavelzegge groeien hier.

Wel even een waarschuwing: als je dit soort veentjes bezoekt, doe het niet alleen, voor je het weet zak je tot je middel weg en kom er dan maar eens uit. Dit is een lid van de werkgroep al eens overkomen.

Gelukkig waren we toen met meer mensen.

Compensatiebos in Yde (juni)

Dit is een aangeplant bos als compensatie voor het verlies van natuur door de baanverlenging van het vliegveld. De natuurwaarde is op dit moment nog weinig en er moet nodig gemaaid worden (wordt 1 keer per jaar gedaan, L.S.). We hebben veel braam, brandnetel en pitrus gezien.

Kades Onlanden en berm Noorddijk (juni)

Veelal ruigteplanten op de kades; veel ratelaar in de berm.

Achteruit bij het Bijenbos: Poel en bosje (eind juni)

Hondstongen in Yde (juli en augustus)

Alleen het nieuwe gedeelte langs de Veenweg is bekeken. Hier groeien planten die je ergens anders niet gauw tegenkomt. Dit zijn o.a. kleine zonnedauw, moeraswolfsklauw en dwergvlas. Vooral de laatste is moeilijk te ontdekken want hij is maar enkele centimeters hoog. Er lopen Schotse hooglanders rond die soms erg nieuwsgierig zijn, vooral als er mensen op hun knieën naar plantjes kijken.

Begraafplaats De Duinen, nieuw deel: voor sommige soorten moet je diep gaan.
foto Tineke van den Berg

*Begraafplaats De Duinen*_(veelal het nieuwe deel, mei en augustus)

Je zou het niet denken, maar op een begraafplaats kom je soms nog leuke wilde planten tegen. Hier o.a. tijmreprijs, vogelpootje en paashaver. We zijn hier twee keer geweest omdat het zo groot is. *Ecoverbinding Elsburger in Eelderwolde* (eind juli). Veel soorten van natte omstandigheden, o.a. moeraskartelblad.

*Polder Lappenvoort*_(augustus)

Een polder met mooie heldere sloten en duidelijke kwel. Hier hebben we speciaal naar waterplanten gekeken. We zagen o.a. vederkruid, waterbies, zwanenbloem en vier soorten fonteinkruid.

*Berm met blauwe knoop in de Onlanden*_(25 augustus)

Dit is een berm langs een zandweg ten noorden van de Kijkboerderij 't Hoogeveld.

We hebben weinig bloei van de blauwe knoop gezien. Waarschijnlijk door het droge weer. Ook het aantal rozetten van niet-bloeiende planten was gering. Geschat aantal planten ca. 200.

Houtsingel Bunnerzandweg bij vleermuisbunker vliegveld (begin september)

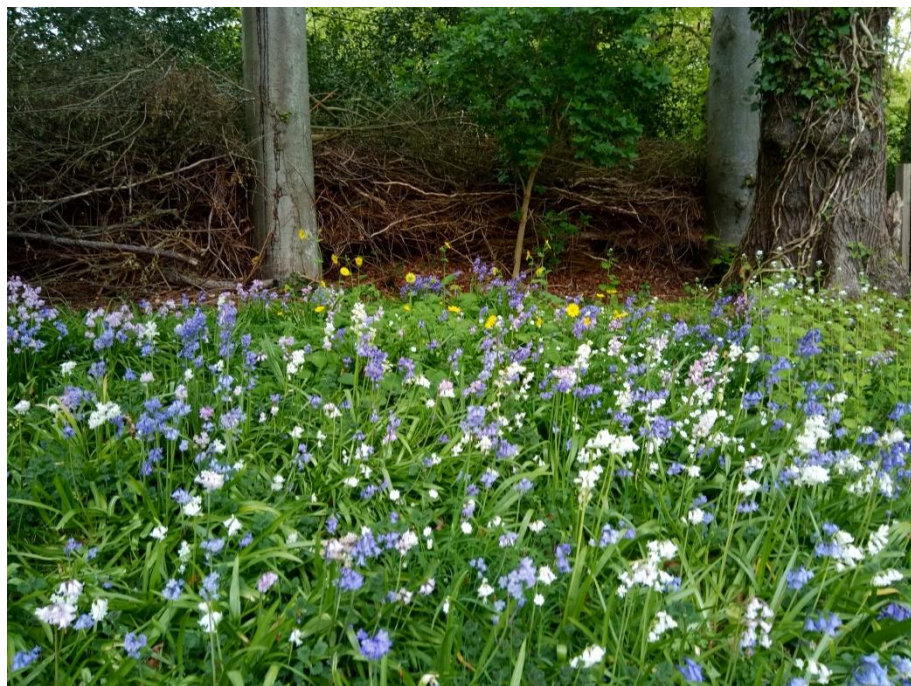
Een brede oude houtsingel met een vrij arme kruidenbegroeiing. Door de aanhoudende droogte deze zomer ook hier veel verdroogde planten. Van de houtige gewassen noem ik o.a. meidoorn, lijsterbes, hulst, ratelpopulier, beuk, grauwe wilg, hazelaar en eik.

Na afloop van deze excursie is het seizoen afgesloten bij Ferry en Mariet aan de Bunnerweg met koffie en koek.

Ferry Wilkens, coördinator

Struinen door de verbindingzone (Eelderwolde). foto van Leo Stockmann

Hyacinten op het vlinderkampje

foto: Tineke van den Berg

Jaarverslag 2022 werkgroep Vlinderkampje

2022 was een jaar met sterk wisselende weersomstandigheden, van zeer nat tot zeer droog. Na het langskomen van storm Eunice en hevige regenval in februari stond het water in de sloot even hoog als in de poel. Op het vlinderkampje was alleen een dikke brem omgegaan. Daarna werd het koud en konden we pas half maart aan de slag. We zijn dan heel druk met het verwijderen van wortelopslag van de linden, het weghalen van de dode stengels en het vele gras in de cultuurtuin. Vervolgens is het tijd om daar compost en kippenmest te strooien. Intussen bloeien de stinsenplanten onder de linden, een vrolijk voorjaarsgezicht. De droogte van april en mei en later van juli en augustus zorgde voor een drooggevalen poel, wel en sloot. De beuk naast de wel verloor in een dag al zijn blad, herfst in de zomer. Wat vlinders betreft lijkt het elk jaar minder te worden, in soorten en aantal.

Een uitzondering is het bruin zandoogje, dat elk jaar in groten getale ronddartelt. Een bijzondere dwaalgast was een keizersmantel in augustus. In de vorige Groen is daar melding van gemaakt. Onze werkgroep heeft helaas afscheid moeten nemen van Jan van der Werff die eind mei overleed. Jos Grootveld en Ria Duurkens zijn nieuwe werkgroep leden. Wat verder nog opviel? De ratelaar heeft zich sterk uitgebreid en bloeide uitbundig. De rietorchis in de boomgaard was na drie jaar afwezigheid weer terug. Twee keer werden wespen nesten (in de grond) uitgehaald door?? We denken aan een das of een wesp die in Vosbergen een nest had. Nadat de zeisbrigade haar werk had gedaan ontdekten we weer rupsendoders en andere bijzondere paddenstoelen aan de rand van de poel, namelijk wasplaten: vuurzwammetje en zwart wordende wasplaat. Voor de winterrust hebben we een stevige aanval op de bramen uitgevoerd. Zo kunnen we in de loop van maart 2023 weer met veel enthousiasme aan de slag in het mooie vlinderkampje!

Tineke van den Berg

Rupsendoder
foto: Bertus van der Velde

Vuurzwammetje en zwart wordende
wasplaat
foto: Tineke van den Berg

De overvolle poel op het vlinderkampje

foto: Tineke van den Berg

Jaarverslag 2022 werkgroep BROM (Bomen, Ruimtelijke Ordening en Milieu)

De werkgroep is versterkt met Peter Kwast (voorzitter IVN Vries) en Jannie Rozema! Afgelopen jaar bleven de illegale activiteiten in de Leegte aandacht vragen. De gemeente legde tegen een eigenaar een zogenaamde vooraankondiging last onder dwangsom op waartegen de eigenaar bezwaar maakte. Een hoorzitting bij de commissie bezwaarschriften volgde, de beslissing is uitgesteld. Eerst zou de eigenaar plannen moeten indienen en eventueel in overleg met gemeente en IVN gaan. We wachten af. Onze inspraak op voorontwerp bestemmingsplan Hoofdweg 278 (gebied Nijborg) bleek te leiden tot de nodige verduidelijking en erkenning door de gemeente: het gebied is geen landgoed, in ere herstellen was in figuurlijke zin bedoeld, er

was niet correct gewerkt door de initiatiefnemer, etc. In de daaropvolgende ingediende zienswijze hebben we als inspiratiebron van natuurontwikkeling het vlinderkampje en de tiny forest genoemd. In februari 2023 heeft de raad het bestemmingsplan goedgekeurd. Aan het eind van het jaar 2022 werd -eindelijk- het voorontwerp omgevingsvisie Tynaarlo ter visie gelegd. Een omvangrijk rapport waar IVN uitgebreid op gereageerd heeft. Ook IVN Vries en IVN Zuidlaren hebben elk ontwikkelingen in de eigen omgeving van een reactie voorzien. De vertaling van landelijk beleid over klimaat, energie, biodiversiteit, stikstof, schone lucht, bodem en water speelt een belangrijke rol die in samenhang genomen moet worden. We dringen erop aan dat de intensieve landbouw in het beekdal van Runsloot/Oosterloop de transitie maakt naar natuur inclusieve landbouw. Toch wil de gemeente bijvoorbeeld dat de luchthaven een bedrijventerrein Bravo realiseert, dat er gebouwd wordt in het beekdal. In het jaarlijks overleg met GAE en de gemeente (Suzanne Dekker, opvolger van Jaap Nanninga) over de natuurcompensatie baanverlenging kwam naar voren dat de vleermuisbunkers aan de Veenweg en aan de Bunnerzandweg nog steeds geen onderdak voor vleermuizen bieden. Het voorgestelde ‘kijken’ met een batdetector in de omgeving of er vleermuizen zijn is uitgesteld naar dit jaar. Gelukkig was er ook gelegenheid om een rondgang over het vliegveldterrein te maken om te zien welk resultaat het beheer door de luchthaven heeft. Aan de randen is een schrale vegetatie met aardig wat insecten. Die wordt een keer per jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Lastig zijn de gebieden met jakobskruid, die men klepelt. Het ziet ernaar uit dat onze werkgroep het dit jaar druk zal krijgen met reageren op plannen voor bedrijventerrein Bravo en de ontwikkelingen van GAE in verband met een nieuw luchthavenbesluit. Tenslotte: transferium De Punt gaat niet door; er wacht ons nog een bestemmingsplan Hooghullen; de zes oude eiken aan de Hoofdweg staan er nog rustig, wanneer beginnen de werkzaamheden? IVN wordt regelmatig door de gemeente op de hoogte gebracht over grotere ingrepen, bijvoorbeeld het kappen van zieke bomen op de begraafplaats en in het Koepeltjesbos; we hebben een goede

samenwerking en samenspraak met Werkgroep Landschap en Natuur Eelde (WLNE); we blijven ogen en oren open houden! Wie de IVN reactie op de omgevingsvisie Tynaarlo wil lezen kan contact met mij opnemen. (van.den.berg@home.nl).

Tineke van den Berg

Jaarverslag steenuilenwerkgroep 2022

2022 was een redelijk broedseizoen voor steenuilen in de regio Eelde, Vries en Peize. In totaal is er in elk geval door acht broedparen gebroed, mogelijk zelfs door tien.

Steenuil

foto: Ger Brink

We weten dat aantal niet helemaal zeker omdat een deel van de mogelijke nesten niet gevolgd zijn. Die zaten dan ergens onder de pannen van een (vervallen) schuur. Omdat de steenuilen tijdens de geluidsinventarisatie veelal stil bleven kwamen we er pas bij de kastcontroles in mei achter dat een paar kasten toch bezet waren. Het heeft dus de moeite geloond om die extra inspanning te doen. In onze regio hebben deze broedparen tot ongeveer 10 uitgevlogen jongen geleid. Helaas werd er in Winde vlak voor het uitvliegen nog een kast

gepredeerd door een steenmarter waarbij de drie aanwezige jongen allemaal gepakt zijn. Naast dit drama was er gelukkig ook nog goed nieuws. De werkgroep is dankzij publiciteit in huis-aan-huisbladen en een bericht op het twitteraccount van de werkgroep met nieuwe leden uitgebreid. Hiermee hebben we een actieve club van ruim twintig leden. Dat is voldoende om alle werkzaamheden goed te verdelen. Vanuit bestaande contacten is het beschermingsgebied vergroot richting Roderwolde. Ook daar is een aantal nieuwe leden actief. In dat gebied zijn acht kasten opgehangen wat het totaal aan speciale steenuilenkasten ruim boven de honderd brengt. De komende jaren zullen benut worden voor het verder vernieuwen van de kasten en het plaatsen ervan in tussenliggende locaties. Hierdoor krijgen de jongen van bekende broedgevallen meer gelegenheid om zich in het tussenliggende gebied te vestigen. Op deze manier ontstaan er zogenaamde ‘stepping stones’ die het makkelijker maken om vers bloed toe te voegen aan de populatie.

Roel Rijskamp

INSTALLATIETECHNIEK

Loodgieterswerken Dak & Zinkwerk Electriciteitswerken	Verwarming & Onderhoud Sanitaire Installaties Duurzame Energie
Hoofdweg 92	(050) 309 13 21

Jaarverslag Bijenbos 2022

Het Bijenbos aan de Helmerdijk is aangelegd in 2016.

Een cultuur /natuurterreintje vergt beheer. In 2022 zijn de volgende grotere klussen uitgevoerd.

- 22 januari: naambordjes bij struiksoorten langs het voetpad aan de westzijde geplaatst (maker: Jos Schlaman, zie Groen 78);
- 12 maart: veel braam (en haagwinde) weggehaald tussen de struiken aan de westkant;
- 14 juli: op het kruidenrijke graslandje een grote dichte plek haagwinde verwijderd; op de foto ziet u Saskia van Rouveroy aan het werk.

- Zomer: afmaaien (zeis) van de Japanse duizendknoop op het achterdeel. Alleen bij de bijenstal blijft wat staan ten behoeve van de bijen (late bloei).
- 9 oktober: maaien-met-de-zeis door de zeisbrigade van Landschapsbeheer Groningen, m.m.v. IVN'ers; het gemaaide is aan de kant van de weg opgetast en door de gemeente

afgevoerd. Naar aanleiding van deze dag verscheen in Dorpsklanken van 12 oktober een artikeltje en een foto.

- 5 november: natuurwerkdag met hulp van de oudere-jeugdwerkgroep, allerlei klusjes: opslag van elzen bij de poel weghalen, hazelaarstruiken uitdunnen, enkele jonge wilgen afzagen, insectenhotel bijvullen met stamhout, infobordjes schoonmaken;

- 23 december: poel uitgediept door loonbedrijf Kregel, (zie afbeelding) de vrijgekomen grond is verwerkt aan de achterzijde van het terrein.

Behalve dit grotere werk zijn tussendoor door de beheerders ook regelmatig klusjes geklaard als klein snoei- en maaiwerk. De gemeente maaide de paden.

De bijenstal is beheerd door Bart Kruit. Krokussen en ratelaars hebben uitbundig gebloeid, evenals het perkje guldenroede.

Tekst en foto's: Leo Stockmann

Jaarverslag Kerkuilen 2022

2022 was een zeer matig kerkuilenjaar.

In vergelijking met voorgaande jaren waren de broedresultaten van dit jaar weer minder dan die van eerdere jaren. Waren dat in 2017 nog 5 broedparen met 16 jongen, in 2018 waren er 7 broedparen met 22 jongen en in 2019 waren er 9 broedparen met 27 jongen en in 2020 7 broedgevallen, 25 eieren en 18 jongen die uitvlogen. In 2021 waren er 5 broedgevallen, 19 eieren en 14 jongen en in 2022 4 broedgevallen met 12 jongen. Een tweede legsel hebben we niet waargenomen.

Mede door corona en het ontbreken van een lokale ringer hebben we dit jaar slechts drie jongen geringd. Ook hebben we de kasten minder goed kunnen controleren dan in de jaren zonder corona.

Evenals voorgaande jaren hebben we geen verstoringen door bijvoorbeeld de steenmarter en/of menselijk handelen gesignaleerd.

De ladders werden door Landschapsbeheer Drenthe weer gekeurd en in orde bevonden. Onze korte (IVN) ladder, die tijdelijk spoorloos was maar nu weer terug is, werd goedgekeurd en de andere lange ladder nog niet vervangen.

Willem Zandt

Kerkuil met jong
Foto archief IVN

Jaarverslag IVN Jeugd Natuurclubs 9-12 en 12+

Het jaar van de jeugdnatuurclubs loopt van september tot juni. Dit is een verslag van september 2022 tot heden en de plannen voor de komende maanden worden genoemd. Dit seizoen zijn we met twee groepen gestart, 12 kinderen in de 9-12 jaar groep en 5 in de 12+ groep. Omwille van de belasting van de groepsbegeleiding voegen we de twee groepen soms samen, als het programma dat toelaat. De begeleiding gebeurt door Koen Reinders, Karin Bokma en Liesbeth AB.

BROM excursie langs objecten in het dorp. Sjoerd Jansma geeft uitleg

3 sept	hutten bouwen	beide groepen
24 sept	vleermuizenexcursie	beide groepen
15 okt	tamme kastanjes	12+
5 nov	natuurwerkdag	beide groepen
10 dec	wormen	9-12
17 dec	sterren kijken	12+
14 jan	korstmossen	9-12
28 jan	tuinvogels tellen	12+

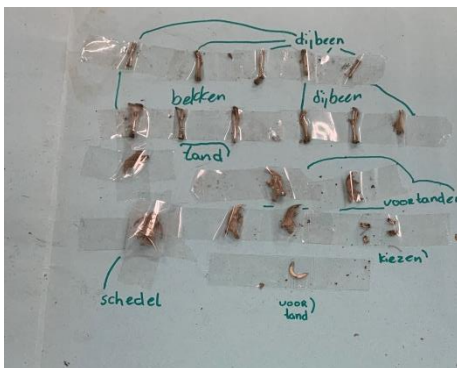
11 feb	braakballen
18 feb	BROM excursie
11 mrt	dauwtrappen
15 apr	vuur
13 mei	werken in de natuur
10 jun	naar de Onlanden

9-12
12+
beide groepen
beide groepen
9-12
beide groepen

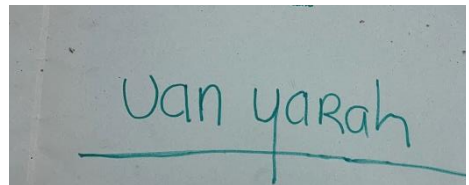
Braakballen van kerkuilen
foto's Liesbeth AB

Knutselen met korstmossen

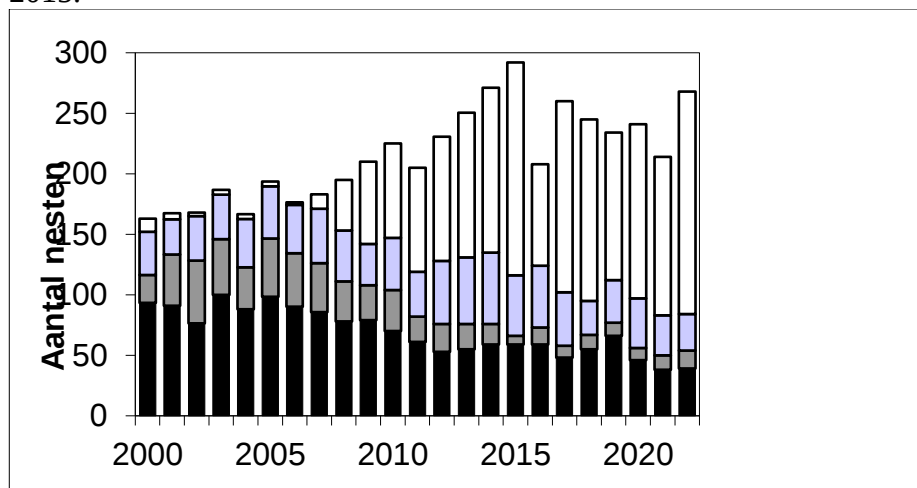
Botjes uit braakballen gesorteerd door:

Huiszwaluwen in Eelde-Paterswolde

Joke en Jeroen Nienhuis en René Dantuma

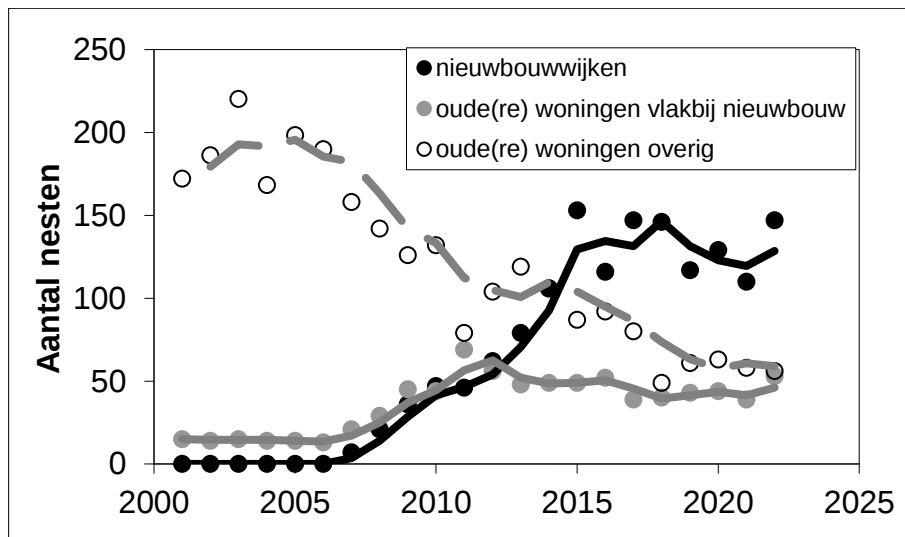
Evenals in voorgaande jaren is ook dit jaar het aantal huiszwaluwen geteld. In totaal zijn er 278 bezette nesten vastgesteld. Om een goed beeld te krijgen van de verandering van de aantallen hebben we geteld hoeveel nesten er zaten op de adressen die we jaarlijks volgen. Daar zaten er meer dan vorig jaar. Niet overal gaat de verandering even snel (figuur 1). In Eelde en Paterswolde nemen de aantallen al jaren af. Aan de Meerweg in Haren neemt het aantal sinds 2014 ook af. In Eelderwolde zaten er ongeveer 50, net iets meer dan in het topjaar 2015.

Staafdiagram: kleurloos Eelderwolde, licht blauw Haren, donker Paterswolde, zwart Eelde.

De laatste jaren zitten met name in de nieuwbouwwijken in Eelderwolde veel huiszwaluwen. Als we de aantallen van alle nieuwbouwwijken optellen zien we aanvankelijk een sterke toename van de zwaluwen (figuur 2). De laatste jaren fluctueren de aantallen. Bij de oudere huizen vlakbij de nieuwbouwwijken namen de aantallen aanvankelijk ook toe. Vanaf 2011 is er sprake van een lichte afname. De huizen die verder van de nieuwbouw af liggen laten een sterkere

afname zien die ook al eerder is ingezet, namelijk al in 2007, het jaar dat de nieuwbouw in Eelderwolde is begonnen. Mogelijk is een deel van de huiszwaluwen naar deze nieuwe locatie verhuisd. We zijn benieuwd wat het komende broedseizoen ons gaat brengen.

Figuur 2. Het aantal huiszwaluwnesten in nieuwbouwwijken en vlakbij of verder weg van nieuwbouwwijken

CRO en meldingen vliegverkeer

Namens IVN Eelde-Paterswolde heb ik zitting in de Commissie Regionaal Overleg luchthaven Eelde. In de commissie zitten een inwoner van Tynaarlo (wonend in Yde), provincie Drenthe en Groningen, gemeente Tynaarlo en Groningen en luchthaven Eelde en gebruikers zoals Luchtverkeersleiding Nederland en KLM Flight Academy. Er is nog steeds een vacature voor een inwoner van Groningen. Zie <https://www.croeelde.nl> voor verdere informatie en het indienen van een melding. Vorig jaar schreef ik in Groen dat onder andere het vliegen over Natura 2000 en stiltegebied Fochteloërveen onderwerp van gesprek was. Op mijn vraag aan de leden op welke

manier het vliegverkeer over het gebied te verminderen kwam geen duidelijke reactie. Er loopt een internationale vliegroute over het gebied naar en van GAE en het lesverkeer mag er gewoon vliegen. De recreatieve vliegers moeten wel zoveel mogelijk natuurgebieden vermijden. In de natuurvergunning van 2009 die GAE van de provincies Drenthe en Groningen kreeg staat wel een aantal voorwaarden, namelijk dat GAE een wetenschappelijk monitoringsplan moet overleggen en uitvoeren voor 5 jaren; als blijkt dat de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar komen moeten er nadere voorschriften aan de vergunning gesteld worden. Ook in de aanwijzing van Fochteloërveen als Natura 2000 gebied en in het beheerplan ervan zou de provincie het vliegen en de effecten op de vogels in de gaten houden en zo nodig de vliegroute aanpassen. Ik heb er vragen over gesteld aan de provincie. Het antwoord was zeer teleurstellend: de provincie als bevoegd gezag had niets gedaan...! Intussen wordt een nieuw beheerplan opgesteld waar hopelijk meer aandacht is voor effecten van vliegen over Natura 2000 gebieden. Uit onderzoek blijkt dat pas boven een hoogte van 1000 meter (3000 ft) er geen verstoring is. Ik heb regelmatig contact met Jacob de Bruin, boswachter Natuurmonumenten van het Fochteloërveen. Het luchthavenbesluit in wording komt nu regelmatig ter sprake. Ik kan daar nog niets over meedelen. Tegen de tijd dat deze Groen in de bus valt zal er meer duidelijk zijn. Ik raad aan om wie op dinsdag 28 maart niet naar de algemene ledenvergadering IVN gaat, de CRO+ bijeenkomst te bezoeken van 19:00 tot 21:00, ook op 28 maart. Uit de meldingenanalyses blijkt dat er steeds meer mensen een of twee keer een melding doen via tmaelde.nl. De overlast wordt grotendeels toegeschreven aan de lesvliegtuigen. Melden heeft zin, want vaak is er overleg met de vliegscholen om de overlast te beperken.

Tineke van den Berg

Leo Kohl van Wijngaarden vertelt over historie foto: Inge Kuipers Munneke

Snertwandeling 28 december 2022

Uit de deelname van bijna 30 personen bleek wel dat er voor deze activiteit veel belangstelling is. We bleven deze keer voor de wandeling dicht bij huis. Na een welkom en een korte introductie van voorzitter Leo Stockmann liepen we eerst een eindje door Vosbergen (vanaf de hoofdingang), daarna door het ‘heuvelachtige’ De Duinen. Zo bereikten we het landgoed Lemferdinge. Intussen was het wat regenachtig geworden. Twee wandelaars waren ook beheervrijwilligers van het landgoed: Leo Kohl van Wijngaarden en Albert Westerhof. Zij hadden aangeboden om de groep te vertellen over de historie en het natuurbeheer. De groep werd gesplitst en kreeg afwisselend over beide onderwerpen te horen. Interessante onderwerpen die goed en met enthousiasme gepresenteerd werden. We keerden weer terug naar het beginpunt en vandaar vertrokken we naar Café-Theater Boelens in ons dorp. Daar konden de deelnemers genieten van glühwein, snert of tomatensoep!

Leo Stockmann

Belangstelling voor een duoboom aan de Lemferdingelaan

foto: Leo Stockmann

De natuurpubquiz op 8 februari 2023

Na de goede en gezellige ervaringen van de quizzen vóór de coronatijd durfden we het dit jaar wel aan om opnieuw een quiz te organiseren op dezelfde locatie als voorheen: Café-Theater Boelens in het centrum van Eelde. Na de bekendmaking ervan kwamen al snel reacties binnen: “wij doen graag (weer) mee”. 15 groepen van 3-4 personen (de zaal was vol) streden uiteindelijk om de groepseer en individueel om de persoonlijke eer. Eerst moesten de groepen een antwoord geven op geprojecteerde beeldvragen (4 rondes van 10 vragen: wat zie je?), daarna antwoorden bedenken op meerdere cryptische vragen en tenslotte antwoorden geven op in de zaal tentoongestelde natuurvoorwerpen.

Volle aandacht voor de beeldvragen

foto: Inge Kuipers Munneke

Uiteindelijk groepswinnaar werd de groep Zwanenbloemen (Saskia van Rouveroy, Anne Diephuis en Bart-Jan Prak). Winnaar van de individuele ronde werd Marie-José Tepe. Prijzen, deels aangeboden door Dierenspecialzaak Rolfes en door Bloemenweelde Eelde, werden dankbaar aanvaard.

Alle lof voor Karel Essink, de bedenker van bijna alle vragen!

foto: Leo Stockmann

De jury, Dineke Schoenmakers en Inge Kuipers Munneke.

Tevreden ging iedereen zo rond 23.00 uur huiswaarts.

Dorpsklanken van 15 februari wijdde aan de quiz een leuk artikel en een mooie foto.

Leo Stockmann

Bezigheden in najaar en winter 2022 – 2023

Op vrijdag 18 november 2022 maak ik een begin met het schrijven van dit stukje. Het is dan al een tijdje volop herfst.

Inmiddels wordt het blad dat is gevallen geruimd en op hopen gebracht. De gemeente Tynaarlo voert het blad langs onder meer de Vosbergerlaan in Eelde af.

Mijn voedersilo's aan de pergola heb ik vervangen. Het vocht in de oude silo's deed het zaad kiemen en uitlopen.

De nieuwe silo's gevuld met zonnebloempitten worden op dit moment alleen bezocht door koolmezen, pimpelmezen en groenlingen. Op het pad naar mijn huis foerageren vinken. De roodborst zit overal.

Als later in de tijd de temperatuur verder gaat dalen komen meer vogelsoorten naar de huizen. We kunnen in deze periode vogels naar onze tuinen lokken door zaden in voederhuisjes en silo's te doen. Ook vetbollen zullen de weerstand van de dieren verhogen.

Vandaag, 19 november 2022, komt een mail binnen dat de Nationale Tuinvogeltelling eind januari 2023 wordt gehouden met de opmerking dat de voorpret kan beginnen.

Grote bonte specht bij de pindakaaSpot

foto: Fred van der Noord

Inmiddels ben ik volop aan het fotograferen. De pot pindakaas hebben de vogels ook ontdekt.

Op 8 december 2022 ben ik een van de deelnemers die braakballen uitpluizen van grauwe en ook blauwe kiekendieven. Deze activiteit wordt gehouden aan de Berkenweg 1 in Zuidlaren en georganiseerd door De Stichting Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels. Het is interessant om via die braakballen aan de weet te komen wat de kiekendief op de verschillende broedlocaties heeft gegeten. Het hoofdbestanddeel bestaat uit muizen. Ook zangvogels, waaronder veel gele kwikstaarten maken deel uit van het menu. Verder vonden we restanten van libellen en zelfs van een haas. Als je vogelbotjes aantreft kan je deze breken. Is het botje hol dan weet je dat het om een vogel gaat. Op die manier houdt een vogel het lichaamsgewicht beperkt en de botten ook heel sterk.

Roodborst bij de pindakaaspot

Op woensdag 28 december 2022 is de snertwandeling gelopen, met nadien het traditionele snert eten bij Café-Theater Boelens. Het café zat vol en de soep ging er goed in.

In het laatste weekend van januari 2023 was de Nationale Tuinvogeltelling: je mocht een halfuurtje tellen wat je in de tuin aan vogelsoorten zag. Meerdere jaren heb ik er aan meegedaan, dit jaar lukte het door omstandigheden niet.

Mijn tuinvogels zal ik zeker blijven voeren en fotograferen.

In Eelde-Paterswolde waren overigens velen die meededen aan de tuinvogeltelling. Op internet zijn de resultaten te zien. Op dorps-, wijk- en tuinniveau!

Fred van der Noord.

Mannetje goudvink, foeragerend op zonnebloempitten foto: Fred van der Noord

STER ACCOUNTANTS
SCHEIDINGSADVIES

Jan Pelleboerplein 1, 9765 BR Paterswolde
Tjalk 14, 9606 RD Kropswolde
Tel. 050 3090233

www.steraccountants.nl
info@steraccountants.nl
www.sterscheidingsadvies.nl
info@sterscheidingsadvies.nl

UW FINANCIËLE HUISARTS

Huizing Totaal Advies
makelaardij • verzekeringen • hypotheek

NVM Afdz Friesland Advies

Jan Pelleboerplein 17
Eelde-Paterswolde
Telefoon 050-3096818
info@huizingtotaaladvies.nl
www.huizingtotaaladvies.nl

VOS VISION OPTIEK

**Het adres voor de mooiste brillen
en de beste oogzorg**

Specialist in oogmetingen,
optometrische oogonderzoeken,
contactlensaanpassingen en
CBR oogkeuringen (oogarts)

Ons team bestaat uit:
2 optometristen (HBO) - 1 oogarts (CBR-keuringen)
1 opticien-contactlensspecialist - 2 assistent-opticiens

Een sterk paard sleept stammen uit het bos foto: Bertus van der Velde

Metamorfose Koepelbos

Velen zullen het niet ontgaan zijn dat het Koepelbos aan de Vosbergerlaan een metamorfose heeft ondergaan. Een grote partij sparren is in september vorig jaar vanwege de zware aantasting door de letterzetter (een kevertje) gekapt door de Bosgroep Noord-Oost Nederland. Her en der kon een tussen de sparren staande loofboom blijven staan evenals een aantal struikpartijen (o.a. hulst). Bij het uitslepen van stamhout werd ook een paard ingezet, dat belast de bodemstructuur minder. Het beeld na de kap bood toch een wat trieste aanblik. IVN was gewaarschuwd over wat er stond te gebeuren. Maaike Teekens en Suzanne Dekker van de gemeente Tynaarlo nodigden Tineke van den Berg en mij uit om vooraf te kijken en eventueel nog wat ecologische adviezen te geven. We wandelden door het bos op 23 juni 2022. We gaven het advies voor behoud van een aantal struikpartijen en om meerdere sparren op enkele meters hoogte af te zagen en niet op maaiveldhoogte. Dat laatste om deze stammen

aantrekkelijk te laten zijn voor spechten, boomklevers en boomkruipers. Ze zoeken naar voedsel tussen en achter de schorsdelen. Bovendien geeft het wandelaars een goede kans een op de stam foeragerende vogel te zien. Onze adviezen zijn opgevolgd. In het begin van dit jaar is er veel aangeplant op de kale vlaktes: verschillende loofboomsoorten en soorten struikjes. Als daar wat groei in komt dan zal de kale aanblik snel verdwijnen. Vosbergerlaan-bewoners hebben ter compensatie van de bomenkap een aantal vogelnestkastjes en vleermuiskasten opgehangen. Een mooi initiatief.

In vroegere jaren zijn vanuit IVN inventarisaties van vogels en planten geweest (o.a. IVN rapport ‘Broedvogels en planten van het Koepelbos en aangrenzende stroken in Eelde-Paterswolde’, 2017).

Leo Stockmann

Gestapeld hout aan de Vosbergerlaan

foto: Leo Stockmann

Gezaagde spar, ongeveer 50 jaar, en herplant foto: Leo Stockmann

Kap oud groen in centrum van Eelde

Het zijn niet zomaar wat boompjes direct ten noorden van de Burgemeester Strubenweg. Het gaat om waardevol oud groen van beuken (ruim 50 jaar oud blijkt uit een zaagdoorsnede), elzen en een meerstammige esdoorn. Nu de afbraak van de huisjes aan de Hoofdweg (locatie Doedens) is voltooid, blijkt deze verzameling oudere bomen het onderspit te gaan delven. Ook zijn er bomen met een aantal roekennesten gekapt. En dat terwijl er nog niet eens een concrete nieuwe invulling is van het terrein. Weer een stuk ontgroening van het centrum! Eventuele compensatie bij het verdwijnen van dit oude groen vergt voor CO₂-opname minstens een aanplant van een paar honderd jonge bomen. Wie zal dat doen, en waar? Waar staat de gemeente voor met haar klimaatbeleid?

Leo Stockmann

Kapwerkzaamheden oud groen, februari 2023

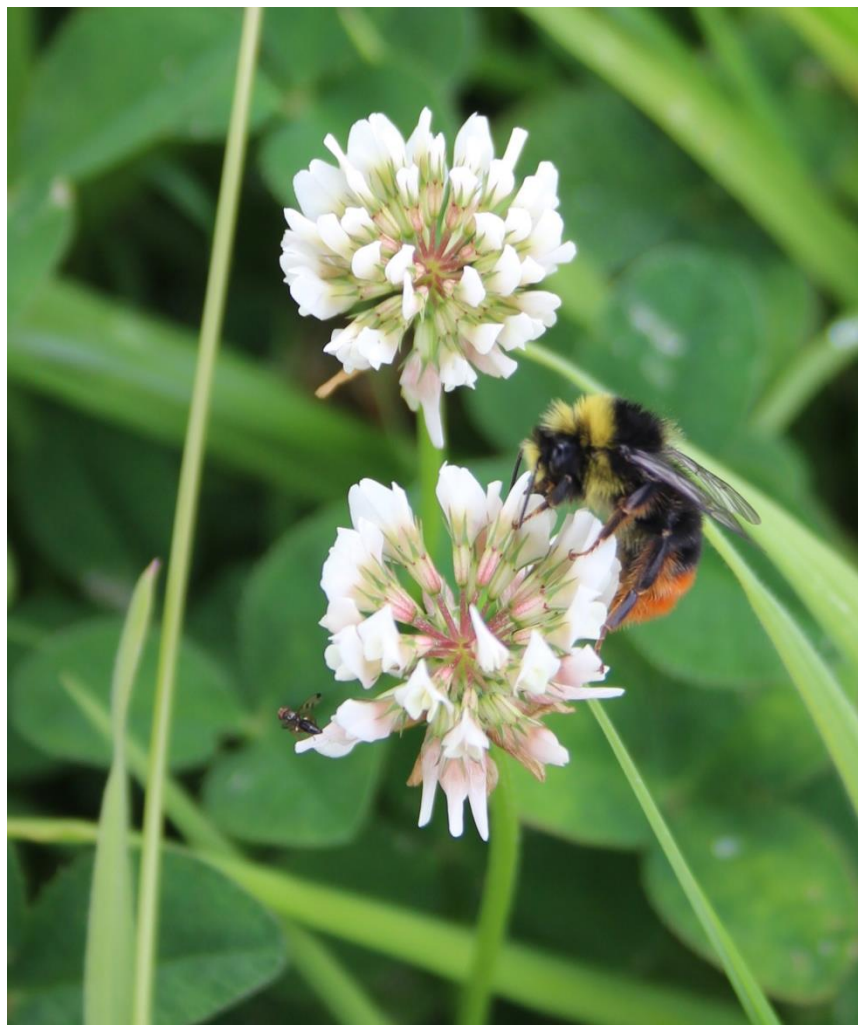
Moshommel op rode klaver, foto: Albert-Erik de Winter

Gemoedelijke brommers

Hommels zijn relatief grote en zeer sterk behaarde sociale bijen van het geslacht *Bombus*. Algemene soorten hier zijn de aardhommel (*B. terrestris*), de weidehommel (*B. pratorum*), de tuinhommel (*B. hortorum*), de boomhommel (*B. hypnorum*), de akkerhommel (*B. agrorum*) en de steenhommel (*B. lapidarius*). Minder algemeen is de moshommel (*B. muscorum*). Koninginnen vliegen vooral in het vroege voorjaar en zijn dan op zoek naar een nestplaats. De werksters en darren, veel kleiner dan de koninginnen, zie je pas later in het jaar. De werksters verzamelen voedsel voor het broed en zijn van groot belang bij de bestuiving van bloemen. Waar honingbijen zoemen, brommen hommels. Hommels zijn totaal niet aanvallend ingesteld. Dus ook een nestplaats (in een boom, in een nestkastje of in de grond) kun je rustig laten zitten.

Onlangs is bij de KNNV de veldgids Hommels verschenen, met veel kleurenplaten en veel kleurenfoto's. Door de Vlinderstichting wordt het boek getypeerd als 'het nieuwe standaardwerk over hommels voor Nederland en België.' Prijs: € 32, 95.

Leo Stockmann

Weidehommel op witte klaver,

foto: Ariën Baken

Dwergvleermuis past in een luciferdoosje

De gewone dwergvleermuis heeft een lichaamslengte van 4 – 5 cm, een staartlengte van 3 cm, een spanwijdte van ruim 20 cm en een gewicht van ongeveer 7,5 gram. Deze kleine vleermuissoort kan door een opening in de voeg in de spouw van een muur kruipen.

Opgevouwen past de vleermuis in een luciferdoosje (afmetingen 5,5 x 3,5 x 1,4 cm). Wanneer je 's avonds bij een huis met wat geboomte een vleermuis ziet vliegen, dan gaat het meestal om de gewone dwergvleermuis. Ook vliegt hij graag bij het licht van een lantaarn: het schijnsel daarvan trekt vliegen aan, prooi voor de vleermuis. Een tijdje geleden vond ik een dode dwergvleermuis in mijn tuin. De foto is daar genomen.

Leo Stockmann

Dwergvleermuis naast luciferdoosje

Groene specht foto: Saskia van Rouveroy

Ganzeriken

Op de omslagfoto is de struikganzerik afgebeeld. Deze bloeit in de zomer volop aan de straatkant van een woning aan de Hoofdweg in ons dorp. De soort lijkt niet te verwilderen. In het wild komen meerdere soorten van het geslacht *potentilla* (ganzerik) voor, waarvan bekende en algemene soorten zijn: zilverschoon, tormentil, kruipganzerik en vijfvingerkruid. Het geslacht *potentilla* behoort tot de rozenfamilie, een familie die meerdere geslachten kent met veel soorten. Naast het geslacht ganzerik ook o.a. de geslachten aardbei, nagelkruid, braam, roos, vrouwenmantel, peer, appel, krentenboompje, lijsterbes, meidoorn en prunus. De genoemde indeling is naar Heukels' Flora van Nederland, 2020.

Leo Stockmann

FLORAHOF EELDE

uw tuincentrum

Burg. Legroweg 34 Eelde

tel: 050 309 4756

www.tuincentrumflorahof.nl

fair met flair

wereldwinkel

Hoofdweg 157a
9765 CB Paterswolde

Tel: 06-29325278

www.wereldwinkelpaterswolde.com

SILSSDASILVA

SPETTERENDE DAMESMODE

Sandwich | Dept | Bandana | Espresso | Triamontana | Supertrass | 20 Feet | Nick-Jeans | Ziro Jeans | Marshmallow | Bybil
Wings of Wonders | Anna Parker | Malvin | Studio Amelbos | Post X-change | Fabi Pastry Snacks

www.silssdasilva.com

HET EKO HUIS

BIOLOGISCH WINKELN

Hoofdweg 77b*, Eelde

*aan parkeerplaats Kerkhoflaan

DIERENSPECIAALZAAK

ROLFES

Hoofdweg 176, Paterswolde

Hengelsport-Voeders-Zaden
en Dierbenodigdheden

www.rolfesdierenspecialzaak.nl

DRUKKERIJ

PRINT STUDIO ZEVEN

De drukker in uw regio

Openingstijden:

maandag t/m vrijdag van 09.00 - 13.00 uur

Mercuriusweg 11
9482 WK Tynaarlo

Tel.: (0592) 54 45 41

info@printstudiozeven.nl

www.printstudiozeven.nl

**KOM KIJKERS
KIJKEN**

Foto Sipkes
De Verrekijker-
specialist

Swarovski
Leica
Zeiss
Bynolyt
Vortex

Verrekijkerwinkel.nl

SIPKES [●] Poelestraat 19
050-312 86 84
Groningen

Oproep

**Wie komt het bestuur, de
werkgroepen en de
redactie/activiteitencommissie
versterken?**

Natuurlijk zondag geopend vanaf 9 uur

maandag t/m zaterdag:	8.00 - 21.00 uur
zondag:	9.00 - 18.00 uur

Winkelcentrum Paterswolde

Hoofdweg 202, 9765 CK Paterswolde | www.ahpaterswolde.nl | facebook.com/ahpaterswolde

Gall & Gall
SINDS 1884

Etos

Onze werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers:

Vogels:	P. Feenstra, M. Hols, B. van Manen, J. Meeder, J. Nienhuis, J. Poel, A. J. Pot, H.Kamps, L. Stockmann, W. Zandt, A. v/d Zijpp, N. Smeenge, E. de Boer, R. Rijskamp, G. Brink, F. van der Noord, Th. Bouwman, R. Dantuma, A.de Graaff, <i>Afdeling Vries:</i> H. Eggenhuizen, J. Fekkes, R. Maring, I. Lodewijks, K. Bouwer, M. van Nieff, B. Visch, A. H. v.d. Meulen, S. Sikkes.
Planten:	T. v.d. Berg, F. Nijdam, C.de Graaf, F. Wilkens, J. Schlaman, L. Stockmann, L. van Brakel, M.J.Tepe
Publiciteit:	L. Stockmann, A.Pot.
Brom:	A. AB, E.de Boer, T.v/d Berg, S. Jansma, J.Rozema, <i>Afdeling Vries:</i> P.Kwast
Jeugd:	M.de Boer, N. Smeenge, A.de Jonge, P. Feenstra, S. Jansma, J. van den Bosch, A. Pot, L.AB, K.Bokma, K.Reinders
Vlinderkampje:	T.v/d Berg, F.Nijdam, B.v/d Velde, P.Druijven A. v/d Zijpp, J.Eilander, F.Wilkens, E. de Boer, J.Polling, J.Grootveld, R.Duurkens
Bijenbosje:	L.Stockmann, J. Schlaman, S.van Rouveroy, Bart Kruit (IHP)
Vormgeving Groen:	Gerbrig Rietema: rietema@planet.nl
Redactie Groen:	Leo Stockmann: glstockmann@hotmail.com
Distributie Groen:	Lideke Jorritsma.
Advertenties:	functie vacant.
Site:	http://www.ivn.nl/eeldepaterswolde
Websitebeheer:	Henk von Eije, Aafke Pot.

EELDE-PATERSWOLDE